

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto.....\$8.00
Za pol leta.....\$3.00
Za New York celo leto.....\$7.00
Za inozemstvo celo leto.....\$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 73. — ŠTEV. 73.

NEW YORK, TUESDAY, MARCH 29, 1921. — TOREK, 29. MARCA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

NEW YORK BO V RESNICI "SUH"

CELA POLICIJSKA SILA BO BAJE "ENFORCALA" SUHAŠKO POSTAVO, KATERO BO PODPISAL GOVERNER DRŽAVE NEW YORK. — NADALJNI VIR ZA GRAFT.

Najbolj strašna mašina, kar se jih je kdaj izumilo izza časa, ko je postala prohibicija pravomočna, je bila ustvarjena na konferenci, ki se je vršila danes v uradu policijskega komisarja Enrighta v New Yorku.

Glasi se je, da se bo spravilo na pozorišče vseh 111.000 uniformiranih, ne-uniformiranih in drugih članov policijskega departmanta katere se bo obvezalo, da morajo skrbeti za to, da ne bo stočena niti ena kapljica prepovedanega sadu v New Yorku. To se bo skušalo izvršiti na temelju Mullau-Gage predloge, katere je sprejela zakonodajna država New York in katere bo governer podpisal tekom tega tedna, nakar bodo postale postav.

Konferenca pri policijskem komisarju Enrightu je bila posledica sporočila governerja Millerja, da ne sme biti v New Yorku nikakega zakasnenja z ozirom na izvedenje prohibicijskih postav. Governer je rekel v svojem sporočilu, da ne bo trpel slabih uspehov, katere je zaznamovala zvezna prohibicijska sila, ki je bila na delu v New Yorku skozi več kot eno leto.

Vsa znamenja kažejo, da je prišel zvoniti mrtvaški zvonec vsem salumerjem, ki so prodajali svojo robo povsem odkrito izza uveljavljenja prohibicije, kajti ti ljudje se zavedajo, da se ne bodo mogli vzdržati na površju, če bo proti njim cela policijska sila velikega mesta. (V tem oziru je seveda stvar drugačna, kajti policisti so preobloženi z delom ter ne bodo posvečali preveč pozornosti kršilec prohibicije, ko je vendar na skoro vsakem vogalu mesta zaznamovati vsako noč roparski napad.)

Zvezne prohibicijske oblasti bodo seveda sodelovale z občinskimi, a treba je še čakati, kakšen bo uspeh cele stvari.

KAJ OVIRA PRISELJEVANJE.

Washington, D. C., 28. marca. Veliko število ljudi iz delavskih razredov tako Anglije kot Francije se hoče izseliti v Združene države, a to jim ni mogoče, ker niso v stanu prihraniti si dosti denarja in ker je nadalje razlika v valutni med temi državami prevelika. O tem dejstvu je obvestil danes delavski departament Royland Mahany, katerega je poslala v Evropo po še Wilsonova administracija, da prisostvuje sejam Mednarodni komisije gled priseljevanja in ko je njegova resignacija je tekom preteklega tedna sprejel predsednik Harding.

Nizke plače preprečujejo številnim Angležem prihod v to deželo, — se glasi v poročilu, dočim je valuta v Franciji tako neugodna z ozirom na Združene države, da je frank skoro nepremostljiva ovira vsakega delavca, ki se hoče izseliti v Združene države.

Poročevalec pravi, da je sicer v Angliji opaziti znamenja povratka boljših časov, da pa ni opaziti sličnega optimizma med delavskimi sloji v Franciji.

ANGLEŠKA NEODVISNA DELAVSKA STRANKA PROTI IENINU.

Southport, Anglija 28. marca. Neodvisna delavska stranka je danes v večini zavrnila Leninov predlog, da se pridruži tretji internacionalni. Zavrnjenih je bilo vseh enindvajset Leninovih pogojev. Za je bilo oddanih 97 glasov, proti pa 521.

ZANESLJIVO IN HITRO

oskrbuje DENARNA IZPLAČILA v stari domovini in opravlja druge bančne posle

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York

Bojaki, poslušajte se vseh zadevah te slovenske banke, ki je pod stalnim nadzorstvom državnega urada in ima za varstvo \$100.000.00 glavnice in \$50.000.00 rezervnega sklada, Frank Sakser, predsednik.

Včeraj smo računali za pošiljavo jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

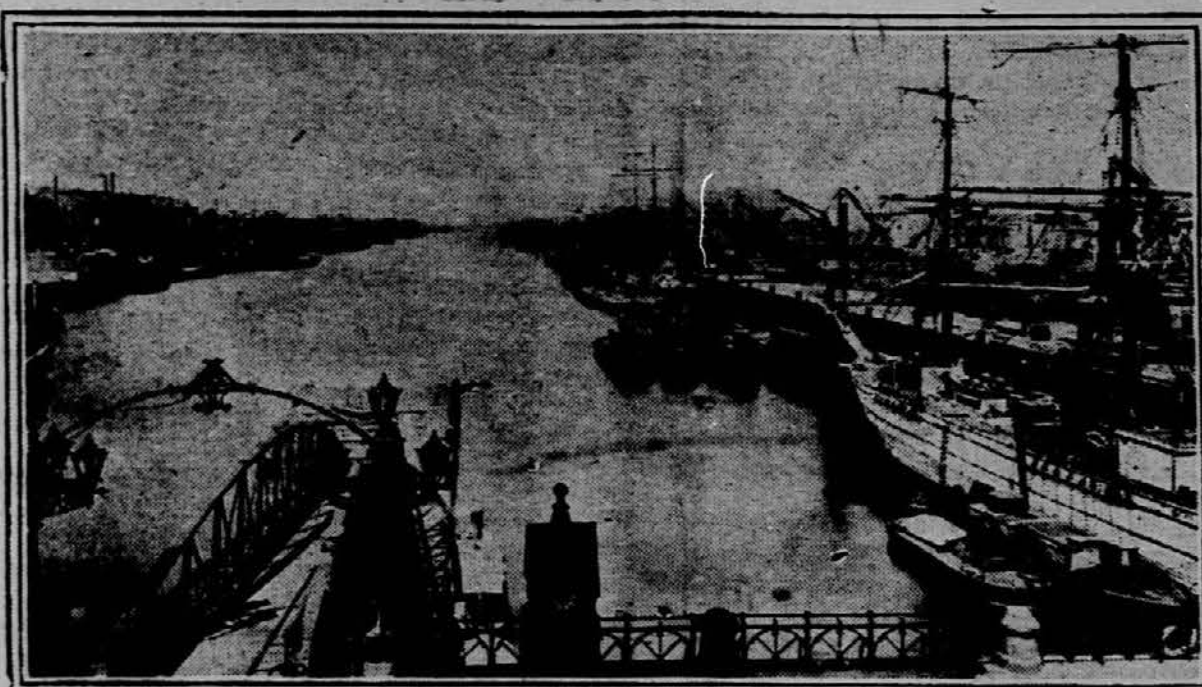
300 kron \$ 2.40	1.000 kron \$ 7.75
400 kron \$ 3.20	5.000 kron \$38.50
500 kron \$ 4.00	10.000 kron \$76.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vna prej. Mi računamo po ceni itega dne, ko nam poslani denar doseže v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

Slika nam kaže nemško pristanišče Bremen, v katerem se pojavlja jo boljševiški nemiri.

RENE VIVIANI JE DOSPEL V AMERIKO

Prejšnji franc. ministrski predsednik, Rene Viviani, je došel v New York.

Včeraj popoldne se je izkrcal s francoskega parnika "Lorraine" v New Yorku prejšnji francoski ministrski predsednik, Rene Viviani, ki je prišel v Ameriko kot izvanredni poslanik z misijo, glede katere se sicer ne ve še ničesar pozitivnega, o kateri pa se domneva, da ima opravka s stališčem predsednika Hardinga glede mirovne pogodbe z Nemčijo ter v splošnem stališča Združenih držav napram zaveznikom.

Marcel Knecht, osebni zastopnik Vivianija v Ameriki, se je peljal izvanrednemu poslaniku naproti s carinskim čolnom.

Viviani ima isto polnomočno kot redni francoski poslanik Jusse, a ne večji. V Parizu se je prav osebno zanimalo vest, da bo skušal govoriti s predsednikom Hardingom glede domnevanega dolga, katerega daje Amerika še ni plačala Franciji in s pomočjo katerega se skušajo Francozi izogniti obveznostim, katere so prevzeli tekom svetovne vojne. V washingtonskih krogih prevladuje naziranje, da bo skušal razpravljati s predsednikom glede takozvane Zveze narodov, za katero se zavzema predsednik. Razvnetega pa bo skušal pregovoriti predsednika, da sprejme Ligo narodov brez člena X. in drugih točk, proti katerim je senat in cela republikanska stranka.

"IRSKA BO POSTALA SVOBODNA", PRAVI MANNIX.

Rim, Italija, 27. marca. — Irsko vseučilišče je napravil koncert nadškofu Mannixu iz Avstralijske. V svojem nagovoru na dijak je rekel nadškof:

— V Irski prevladuje duh, katerega ni mogoče zatreti. — Ta duh bo privedel irski narod k svobodi. — Ne vem zagotovo, če bom jaz doživel osvobodjenje, vem pa zagotovo, da bo napočil dan, ko bo irski narod svoboden.

ODPUŠČENI POLICISTI.

Iz Chicago poročajo, da je policijski komisar odpustil iz službe pet stražnikov, ker niso hoteli pomagati v sredo ponoči svojemu seržantu, katerega je bil napadel neki lopov. Seržant je umrl še tisto noč v bolnišnici vsled prizadetih ran.

JUDJE NAMERAVAJO VSTANOVITI KOLONIJO V PALESTINI.

Baltimore, Md., 28. marca. — Židje iz Ukrajine in Jugovzhodne Evrope nameravajo vstanoviti v Palestini veliko kolonijo. Tukaj se že več dni vrši v ta namen velik konvencija. Židje skušajo nabrati deset milijonov dolarjev.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

GRKI SO ZAVZELI ŽELEZ. KRIŽIŠČE

Turške nacionalistične čete se nahajajo na begu, ko se bližajo Grki Eskiserju. — Grki uspešni.

Atene, Grška, 28. marca. — Afuin Karahisar, važno železniško križišče južno od Eskiserja, se nahaja v rokah grških čet, soglasno s poročili, ki so dospela danes iz Smirne. Grške čete so zajele številne letnike ter dosti vojnega materiala, — se glasi v poročilu. — In Tuži beže proti Kiutaja, nekako petdeset milj proti severu.

Oficijelno ugotovilo, ki navaja posameznosti glede bojev v soboto, izjavlja, da je zasedla armada iztočno od Smirne črto, ki teče skozi številne vasi velikega strateškega pomena. Grške čete so imele baje le majhne izgube tekom celih teh bojev.

Tudi grške čete, ki se nahajajo iztočno od Bruse, so napredovale na zadovoljiv način. Vsa znamenja kažejo, da so se Turki zakopali pred Eskiserjem, ki predstavlja eno njih pglavitnih obrambnih točk.

TAJNI JAONSKI NAČRTI GLED SIBIRIJE.

Washington, D. C., 28. marca. Japonska natiem namerava priznati Čaita vlado v Sibiriji ter prevzeti nad njo protektorat. Tega mnenja so postali danes po sprejemu najnovejših poročil, tukajšnji vladi krogi. Čaita administracija bi bila potemtakem čisto pod mikadovim jarmom.

ZAMOREC USMRTEL BOLNIŠKO STREŽNICO.

Baltimore, Md., 28. marca. — Zamorec Henry Brown, ki je bil svoj čas dezertiral iz mornarice Združenih držav, je bil danes spoznan krivim umora po prvem redu. Predno je dezertiral, je umoril Miss Harriet M. Kavanaugh, bolnišniško strežnico v mornariški akademiji.

Važno za potnike.

Kdor želi v bližnji bodočnosti potovati v stari kraj, naj se obrne na nas, da mu pošljemo vsa navodila, kako je mogoče dobiti potni list.

Kdor že ima jugoslovanski ali ameriški potni list lahko potuje kadar hoče.

Kdor pa spada v zasedeno ozemlje, in želi potovati v staro domovino, mu še vedno lahko prekrbimo potni list, kadar pride v New York.

V vsakem oziru se obrnite na: FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt Street, New York

BOLJŠEVIŠKO GIBANJE SE ŠIRI PO NEMČIJI

Vojaki so obstrlevali zakope komunistov na Saškem. — Varnost na policija zavzela Sangerhausen.

Koblentz, Nemčija, 28. marca. — Komunistična ustaja se je završila danes zjutraj v ozemlju ameriškega predmostja pri Montabau, šest milj severo-iztočno od Ehrenbreitenstein. Oddan je bil alarm in ameriška vojaška policija je bila poslana na lice mesta, da napravi zopet red.

Halle, Nemčija, 28. marca. — Nemška zvezna artilerija je danes zavzemala odlično mesto v postopanju z komunističnimi ustaši na Saškem.

Artilerija je obstrlevala komuniste, ki so bili zakopani na gričih in zapadno od Eisleben in posrečilo se ji je razpršiti jih.

Po kratkem spopadu so zavzele čete mesto Sangerhausen, južno zapadno od Eisleben. Te čete imajo sedaj mesto v svojih rokah.

Grof Poninski, ki poveljuje četam v Mansfeld okraju, je prevzel poveljstvo nad operacijami krog Eisleben.

Polijske oblasti so mnenja, da je bilo komunistično gibanje ustavljeno, čeprav pride še semptam od posameznih komunističnih uporov.

NEZNANCI POTEPTALI ANGLEŠKO ZASTAVO.

Včeraj se je vršila neka parada na čast clorskemu županu Calahanu, Na Claredon Street so neznanci strgali angleško zastavo, ki je visela iz okna, kjer je dr. Maynard Ladd na stanovanju. Zastavo so poteptali v blato ter pobegnili.

TELEFONSKA ZVEZA MED AMERIKO IN HAVANO.

Washington, D. C., 28. marca. Prihodnji mesec bo otvorjena telefonska zveza med Key West in Havano. Prva dva, ki se bosta pogovarjala, sta ameriški predsed Harding in predsednik Kube, Menocal.

GOVERNER KANALNE CONE.

Washington, D. C., 28. marca. Predsednik Harding je danes imenoval gubernem Kanalne cone Col. Jay J. Morrowa, ki je že dalj čas kot podgovernor opravljal vse gubernerske posle.

POŽAR UNIČIL MESTO.

Wichita, Kans., 28. marca. — Garfield, Kans., majhno mesto, ki leži nekako sto milj zapadno od Wichita, je bilo uničeno od požara, soglasno s poročili, ki so dospela semkaj. Glasi se, da je pri tem izgubil življenje en človek.

VELIKANSKI ŠKANDAL NA JUGU

UMORJENI ČRNCI - PEONI SO MORALI KOPATI SVOJE LASTNE GROBOVE. — DRUGI ZVEZANI TER UTOPLJENI V REKI KOT MLADE MAČKE.

Macon, Ga., 27. marca. — Čeprav se je le dve nadaljni trupli pote gnili iz Aleovy reke v Jasper okraju, je dosti vzroka za domnevanje, da se bo našlo tam številna nadaljna trupla, mogoče celih štirideset, soglasno s poročili, ki so danes krožila tukaj. V koronerjevi preiskavi, določeni za četrtlet in petek tekom tekočega tedna, se bodo nahajala navodila od sednika Parksa, naj se preišče reko na milje v okrožju plantaze Johna Williamsa, ki obsega 2200 akrov. Šest trupel se je dosedaj potegnulo iz rek in pet nadaljnjih je bilo zakopanih v plitvih grobovih na ozemlju, ki je last Williamsa ali najeto od njega.

Koronerjeva porota je obiskala mesto, kjer se je zakopalo trupla črncev ter dobila informacije, da sta dva izmed žrtve-črncev izkopala svoj lastni grob. Williams mora imeti neke vrste znanost na čevljih, katere nosijo njegovi delavci-črnci, kajti podplatni na čevljih vsakega trupla, kar so jih našli dosedaj, so bili iz gumija, vzeteza iz avtomobilskih obročev.

Trupli, ki so jih našli danes v reki, sta bili trupli nekega Johna Browna in nekega črnca, katerega so poznali po imenu "Little Bit". — Bila sta zvezana skupaj ter obtežena z vrčami, napolnjenimi s kamenjem in železom ter privezanimi na vratove in noge žrtve. Trupli sta se nahajali v globini štiridesetih čevljev.

Koronerjeva porota je dala izraza svojemu mnenju, da sta bila oba črnca vržena živa v vodo. Trupli so vzeli iz reke na mestu, ki je oddaljeno le štiri čevlje od točke, kjer so našli v soboto truplo nekega Charles Chisholma, "zaupnega moža na plantaži Williamsa".

Služaji so prišli na vrsto zaporedoma pri poroti coronerja in šerif Persons in okrajni policist Oxford sta nudila informacije razen onih, katere je dobila porota na pozorišču zločina. Uradnika sta povedala, da je neki Manning priznal umore in njegove izpovedi so bile potrjene, s tem, da se je dejanska našla trupla v grobovih in reki.

Prvo zaslišanje se je tikalo trupla nekega črnca, ki je bil znan kot John Williams in ki je moral sam sebi izkopati grob. Prišlo je na dan, da je bil ubit v soboto, dne 5. marca. Priznanje Manninga, sporočeno poroti coronerja, se je glasil, da je bil črnce poslan na neki pašnik, v globino, nedaleč od nekega potoka, z naročilom, naj izkolje jama za ograjo. Manning je izpovedal, da je čakal v bližini in da je udaril črnca s sekuro po glavi, kakorhitro je bila jama dosti globoka. Manning je nato stlačil truplo v jama, katero je zasul površno s prstjo.

Johnie Green, št. 2, je bil ubit na isti način, ko je pasel krave.

Willie Givens, št. 3, je bil ubit, ko je šel v neko prodajalno.

Fletcher Smith je bil poslan štiri milje proč z naročilom, da naj izkoplje vodnjak. Manning se je skrivaj v bližini, in ko je bila jama dosti globoka, je ubil črnca ter ga zakopal.

Nadaljno truplo so našli sredi nekega koruznega polja, ki obsega sto akrov. Ta črnce je bil "Big John". Manning ga je ustrelil. Porota je prišla do prepričanja, da je Manning odgovoren za vse te smrti, z izjemo "Little Bita" in John Browna, katerega so ubili skupno Manning Chisholm in Williams, lastnik plantaže.

A. J. Wisner in E. Chastain, posebna agenta justičnega departmanta, sta bila na plantaži Williamsa dne 1. marca, kot se je izvedelo danes torej pet dni preden je bil umorjen prvi črnce.

Manning je podal svoje priznanje pred okrajnimi uradniki v Covington.

Med Williamsom in nekaterimi njegovimi črnci je vladal že številna leta hud spor. David Leverett, eden izmed onih, katere je omenil Williams kot odgovorne za njegovo aretacijo, je rekel danes, da je že več mesecev živel v strahu, da mu streže Williams po življenju.

Gubernerja so bili izročeni varanti, naperjeni proti trem sinovom Williamsa.

MONTICELLO, Ga., 27. marca. — Sodnik Park Circuit sodišča je objavil, da pričakuje povelje gubernerja, da se skliče posebno zasedanje Jasper County višjega sodišča.

GOMPERS PROTI "RDEČIM" UNIJAM.

Washington, D. C., 28. marca. Samuel Gompers, predsednik A. F. of Labor, je tekom preteklega včeraj označil kot "neodpustljive Amerikance" one delavske voditelje, ki so ostro kritizirali njegov nastop proti ruski sovjetski vladi in proti temu, da bi Združene države priznale vlado sovjotov v Rusiji.

Gompers je v svojem poročilu izjavil, da se ne more umakniti s svojega stališča niti za en las in da ne more odobravati takozvane militarizacije dela, katero se je uveljavilo v Rusiji in katero se smatra za potrebno.

KRČMARJEVA SMOLA.

Chicopee, Mass., 28. marca. — Paul Lach lastnik nekega tukajšnjega pool-roma je bil danes aretiran, ker je prodajal pijačo. Postavljen je pod varščino pettisoe dolarjev. Proti njemu bo pa dvigljena še veliko hujša obtožba, kajti pred par dnevi je bil v njegovem lokalu nekdo umorjen.

ZAVEZNIŠKA KONFERENCA V ITALIJI.

Pariz, Francija, 28. marca. — Pariško časopisje je dobilo iz Rima poročilo, da se bodo zavezniški zastopniki zbrali v najkrajnjem času v Italiji, kjer bodo izmenjali svoje nazore glede nove meje med Poljsko in Nemčijo v Goriji Sleziji.

CERKEV PROTI KRATKIM KRILOM IN PROZORNIM NOGAVICAM.

North Adams, Mass., 28. marca. Danes je dal nabiti Rev. C. H. Jeannotte naslednje svarilo na vrata svoje cerkve:

— Vstop je strogo prepovedan ženskam in mladim dekletam, ki nosijo kratka krila, prozorne nogavice in izrezane bluze.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi.

Včeraj smo računali za pošiljavo italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir \$ 2.60
100 lir \$ 4.60
300 lir \$12.90
500 lir \$21.50
1000 lir \$42.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vna prej.

Mi računamo po ceni itega dne, ko nam poslani denar doseže v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
SLOVENIA PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
40 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.
Za celo leto valja list na Ameriko \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za inozemstvo za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za tiskanje \$1.50
GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$6.00
Advertisement on agreement
Dopolni bres podpis in osebnosti se ne pridobuje. Štampar naj se blagovoli po-
kusi po Money Order. Pri sprejembi kraja naročnikov prosimo, da se nam
tudi prejajo bivalne naznane, da hitreje najdemo naslovnik.
GLAS NARODA
40 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 322

Narodna propaganda.

Nemčija trdi, da je revna a ima vsaj dosti denarja, da vzdrži svojo politično tajno službo ter department za inozemsko propagan- do. Ta propaganda deluje v zadnjem času pod krinko "Lige nemških patriotov". Z odobrenjem te Lige se je pred kratkim po poti razpo- slalo pamflete v angleškem jeziku in eden teh se obrača prav posebno na duhovnike ter pozivlja vse kristijane, naj proučujejo skrbno "nepobitne dokaze, nedolžnosti Nemčije ter krivde zaveznikov". Nemška vlada ni radi "svoje neizkušnosti in neuspešnosti" že pre- je storila primernih korakov, "da naprti Angliji krivdo radi izbru- ha svetovne vojne". Sedaj pa se boče ta posel opraviti na korenit način. To pa hoče nemška propaganda Liga storiti s tem, da stavlja taka vprašanja kot je naslednje: — Ali mislite, da bi Krist odobril Veliko Laž, ki uničuje moralno hriščišče cellega naroda?

Dolg pamflet je namenjen Angležem in tudi amerškemu naro- du. Amerikanci bi moral biti hvaležni za komplement, ki je vključen v tem. Nikak komplement za njih razsodnost pa ni, če se čita na- slednja izjava:

— Veliko delo civilizacije in trgovskega razvoja, katero je vr- šila Nemčija v svojih kolonijah v korist vseh narodov, je bilo uni- čeno pod angleško vlado vsled nezmogljivosti administracije ter po- žrečnosti kapitalistov. Kaj drugega bi se moglo pričakovati od vla- darjev Indije in Irske?

V zadnjem času je postalo jasno, da je pričel nemški propa- gandni stroj obratovati zopet s polno paro. Proizvaja pa iste beda- ste produkte kot prej. V tem vidimo le nadaljni dokaz, da so Nemi- ci nezmogljivi razumeti duševne in popolne procese drugih narodov; prav posebno ne razumeti kaj mislijo in kaj morajo misliti drugi narodi danes o Nemcih. V tem se kaže staro nemško prepričanje, da je treba le lagati in neprestano lagati, da se vam bo vrjelo in da je način, kako pregovoriti one, ki vam nasprotujejo, ozmerjati jih po- šteno. Cilj celoga novega nemškega napora je, očividno. Skušajo se- jati razprtijo med zavezniki in prav posebno med Združenimi dr- žavami ter Anglijo ali Francijo ali obema. Propaganda pa ni prišla eh pravem času, ter se bo vsled tega izjalovila. Njen edini uspeh bo ta, da bo napolnila narode z novim studom pred nemškimi meto- dami.

Howat zopet aretiran.

— Predsednik distrikta 14 United Mine Workers of America, je bil zopet aretiran. Nobenega gotovejšega znamenja spenladi si ne mo- rete misliti kot je to. V preteklem letu je bil Mr. Howat aretiran, ker je odredil stavko proti tiranstvu sodišča za industrijalne odnose v Kansasu. Eno leto prej je bil bolj uspešen v izzvanju tega sovražnega, kajti šerif mu je dovolil, da je imel s stonje ječe nagovor, v katerem je ozmerjal gubernerja iz Kansasa kot "skunka".

Mr. Howat ostane včasih v ječi kar po cel teden, kadar so unijski edmetniki počasni ter ne stavijo dosti hitre jame. Na ta način je sedaj prost, čeprav obsojen radi zaničevanja sodišča ter obdolžen zlo- čina, soglasno s postavo za industrijalne odnose v Kansasu. Nazira- nje Mr. Howata glede postav je to, da nima s delom nikakega oprav- ka. Ko je bila dotična postava sprejeta, je mislila zakonodajna na jav- nost, kateri je manjkalo premoga sredi zime.

Mr. Howat se moti, če misli, da je namen te postav zasužnjiti or- ganizirano delo. On je celo mnenja, da je ta postava le pričetek giba- nja, kojega namen je uničiti minijonem po celi državi ter prikovati de- lavce k njih delu. Glas se, da je najti milijon ali dva delavcev, ki bi radi dobili službo, na katere bi se jih priklavalo. V sedanjih stavi pa u- živajo zaslužni delavci vse vojne časti. Mr. Howat niti ne priznava, da obstoja sodišče, čeprav priznava sodišče, da obstoja stavka.

Tako piše v svojem uredniškem članku drugače precej zmeren in dostojen meščanski list The New York Times. Sovražstvo do organizi- ranega dela ali vsaj omalovaževanje njegovega pomena odseva iz teh vrst obnem s trpko ironijo, s katero se skuša predstaviti delavca ter njegovo organizacijo kot skupino, ki skuša terorizirati ameriško jav- nost.

Vsakdo, kateremu so količaki znane razmere v premogarski indus- triji, ve, da je stvar ravno obratna, da je delavce dejanski zasluženi, da se mu ne pusti delati in da bi bil še stokrat na slabšem, če bi ne bil organiziran in če bi ne imel moči, ki se pogumno zoperstavljajo nakle- pom in naklanih velekapitalistov.

Znano je, da je položaj v premogarski industriji obupen in pred par dnevi smo objavili poročilo glavnega stana United Mine Workers of America, v katerem se je glasil, da je več kot sto tisoč premogarjev brez dela in da delajo ostali le po tri dni na teden. Gospodarji, premo- garski baroni, se že pečajo z mislijo, da skrijo plače ter slede vrgledu, katerega so dali bosi v drugih industrijah, predvsem v klavničarski in- dustriji. Premogarski baroni se sicer izgovarjajo, da javnost ne kupuje da ni opaziti nobenega povpraševanja po premogu in da ne morejo — vsled tega obratovati s polno paro. Resnica je, da ni povpraševanje po premogu tako veliko kot je bilo v svojem času in da velike industrije ne kupujejo na "stok", a to dejstvo bi ne smelo služiti premogarskim baronom kot sredstvo, da skrijo premogarjem že itak pičli zaslužek, kar bi gotovo stori, če bi se ne bali organizirane sile delavstva ter iz- gub, ki so neizogibna posledica vsake stavke, izgub tako za lastnika rova kot za delavca.

Da je postava v Kansasu, ki določa prislino arbitracije za vse spo- ro v industrijah, nasilje, atentat na bistvene pravice delavstva, je ja- sno na prvi pogled, kajti delavcem se ne more odvzeti pravice, da za- stavljajo, kadar smatrajo kaj takega za potrebno.

Kdor pozna razmere med delavstvom, težkoče, s katerimi se mora boriti ter negotovost, v kateri živi človek, ki si mora s svojimi rokami služiti svoj vsakdanji kruh, ta ve tudi, da mora biti sila že velika, če delavce dejanski zastavka ter si s tem sam odreže vir, iz katerega črpa. Kaj takega stori in tako breje ni naprti na pleča, da v slučaju, da je prepričan, da se bori za dobro stvar in da bo s svojo poštenostjo

koristil ne le sebi, temveč vsem drugim, ki se nahajajo v istem položaj- ju kot on sam.

Ni organizirano delavstvo, ki ustvarja krize v narodem ekonom- skem življenju, temveč velekapital, ki noče ničesar žrtvovati javnemu blagru in ki ima v mislih izključno le dobiček in trikrat dobiček in naj- pri tem pogine ves svet.

Iz Slovenije.

Roparski napad.

Neki 30 let stari mož velike po- stave, slok, v temno obleko oble- čen, je napadel pri bolnišniškem ko- polušču v Rogoznici kočarico Ano Arnuš, jo vrgel na tla ter ji uropal 60 kron denarja.

Izid ljudskega štetja v Ljubljani.

Provizorni rezultati ljudskega štetja za Ljubljano brez predme- stij so naslednji: Vsega prebival- stva je 53.072, od tega 26.286 mo- škij in 26.804 žensk; naših držav- ljanov je 48.246, tujih 1611; ne- odločno državljanstvo ima še 3215 ljubljanskih prebivalcev. Z ozi- rom na veroizpovedanje je stanje sledeče: pravoslavni 2046, rim- sko-katoliški 50.323, grško-kato- liški 38, protestantov 264, musli- manov 236, židov 91, drugih 15, brez konfesije 59. — Z ozirom na materinski jezik se je priglasilo za slovenski in srbo-hrvatski 50 tisoč 275, za druge slovenske 760, za rumunski 13, za italijanski 175, za nemški 1690, za madžarski 65, za arnavski (albanski) 3 in za druge 91. — Pri sedanjem štetju se je prvič ugotavljala materin- ščina in se ni več vpisaval omi- nozni občevalni jezik, ki nam je odzvel toliko ljudi. Če primerja- mo ljudsko štetje iz leta 1900, s sedanjim, vidimo, da je v Ljub- ljani naraslo število Slovencev za 12.344, število Nemcev pa je pad- lo za 5052. Kakor kažejo ti po- datki, se svoječasma domnevanja, da šteje Ljubljana od 70 do 80 tisoč ljudi, niso uresničila.

Izjava za avtonomijo Slovenije

so podpisali sledeči slovenski kul- turni delavci: Albrecht Fran, pes- nik; Berneker Fran, akad. kipar; dr. Cankar Izidor, univ. docent; Cerar-Danilo Anton, režiser kr- nar, gledališča; Debeljak Anton, pisatelj; dr. Detela Fran, pisat-elj; Erjavec Fran, publicist; Finžgar Fran Ser., pisatelj; Fun- tek Anton, pesnik in pisatelj; Ga- spari Maksim, akad. slikar; dr. Glonar Joža, kritik in urednik; dr. Kidrič Fran, literarni zgo- dovinar; dr. Kimovec Fran, sklada- telj; Kmetova Marija, pisatelj-ica; dr. Kos Milko, kustos stud- knjižnice; dr. Kraigher Alojzij, pisatelj; Lajović Anton, sklada- telj; dr. Lavrenčič Josip, pesnik; dr. Lončar Dragotin, profesor; dr. Mahtuani Josip, univ. profes- sor; dr. Majcen Stanko, pisatelj; Meško Fran Ksaver, pisatelj; dr. Oswald Karel, univ. profesor; dr. Plečnik Ivan, univ. profesor; Podrekar Fran, akad. slikar; Pre- mrl Stanko, skladatelj; Prepeluh Albin, publicist; dr. Prijatelj Iv., univ. profesor; dr. Puntar Josip, profesor; Ravnik Janko, sklada- telj; dr. Regali Josip, pisatelj; Sternan Matija, akad. slikar; dr. Srebrnič Josip, univ. profesor; dr. Serko Alfred, univ. profesor; dr. Stele Fran, urednik, umet- nostni zgodovinar; dr. Smale Ma- tej, univ. sekretar; dr. Ušeničnik Aleš, univ. profesor; Velikonja Narte, pisatelj; Vurnik Ivan, univ. docent; Zajev Ivan, akad. kipar; Zorec Ivan, pisatelj; Zor- man Ivan, založnik; dr. Žigon Av- gust, ravnatelj stud. knjižnice.

Tekmovanje slovenskih kiparjev.

Trboveljska premogokopna dru- žba je razpisala meseca novembra lan-kega leta med slovenskimi ki- parji konkurenčno tekmovalje za pridobitev originalnih ter umetni- skih osnutkov za projektirano fi- guralno dekoracijo fasad građe- se palače. Dne 24. febr. 1921 se je sestavilo razsodišče, obstoječe iz slikarjev Jakopiča, Sternana in Tratnika ter arhitektov Costape- raria in Faturja. ki je zastopal stavbeno vodstvo za Trboveljsko družbo. Razsodišče pod predsed- stvom Jakopiča je pregledalo 8 vpisanih osnutkov. Ker predlo- ženi osnutki niso odgovarjali ali predpisanim ali strogo umetni- skim zahtevam, se ni oddala prva nagrada, temveč sta se dve vpo- stavljeni darili konularali ter se razdelili v enakih delih po 2500 K na Ivana Napotnika (Zavodje na Stajerskem) in Valentina Kosa (Moravce, Gorenjsko). Projekt Lojzeta Dolinarja, ki ni odgovar- jal predpisu razpisa, se ni mogel

Jubilej odličnega moža.

Dne 18. febr. je praznoval pri- marij dr. Gregorič 40letni jubilej, ko je postal doktor vsega zdra- vilstva. Jubilant je Ljubljancan, sin zdravnika in se je posvetil, ka- kor njegov oče, zdravniškimu stanju. Izvoljen je bil tudi v ljub- ljanski občinski svet. Ko je na- stopil rajni dr. Krek, je dr. Gre- gorič mnogokrat govoril na de- lavskih shodih in je ostal dr. Kre- kov iskren prijatelj do njegove smrti. V poznejših letih se je po- svetil gospodarstvu. Na njegovo iniciativo se je zgradil tudi Grand Hotel Union v Ljubljani.

Proslava 50letnice Finžgarja.

Slov. kršč. soc. zveza je prosla- vila 50letnico svojega bivšega predsednika pisatelja župnika Fr. S. Finžgarja z njegovo dramo "Veriga", ki jo je vprizoril Ljud- ski oder v Ljubljani dne 20. febr. v Ljudskem domu. Pred predsta- vo je govoril dr. Fr. Stele.

Jugoslavia irredenta.

Vpis regnikolov v volilne liste.

Generalni civilni komisar za Julijsko Benečijo določa, da se morejo vpisati v volilne imenike regnikoli, bivajoči v Julijski Benečiji in tu rojeni, na izkaz župa- na iz pristojne občine v kralje- stvo, da tam niso vpisani v volil- ne imenike. Z regnikoli mešajo volilne imenike, ker hočejo dose- či, da bi se kar najbolj pomno- žilo število italijanskih volilcev v Julijski Benečiji. Vsek regnikolo bo vpisan, kjer bo hotel in koli- korkrat bo hotel, Jugoslavoani pa naletavajo na vse mogoče ovire.

Iz Istre.

Italijani so pridno na delu za parlamentarne volitve. Snujejo odbore in se združujejo. Po vseh važnejših krajih imajo svoje agi- tatorje. Z vsilo se vržejo na Jugoslavoane, da bi jih ustraho- vali, nakar bi bilo mogoče pro- dreti povsodi s italijanskimi kan- didati. Zelo hud volilni boj bo v Istri. Fašisti so pripravljeni na vse.

Na pepelnico se je vil velikani- ski sprevod proti Jeklanam. Zbra- li so se mladeniči in moške, de- kleta in žene in peli narodne him- ne pod zastavo svobode. V Jekla- nam je sprevod še narasel, tako da je štel mnogo nad tisoč oseb, in se pomikal v Dolenje, potem

PROGRAM KONCERTA.

kateroga priredel pevski društva SLAVEC (slovensko), GAJ (hr- vatsko) in GUSLJE (srbsko) v nedeljo 10. aprila v D. A. Sokolovni na 72. ulici v New Yorku.

1. Jadransko morje, A. Hajd-rih; Slavec, Gaj, Guslje.
2. a) Moč ljubezni, Jos. Pro- chazka; b) Planinska roža, dr. B. Ipavec; moški zbor Slavec.
3. Oj ti dušo, F. S. Vilhar; te- nor-solo Mr. M. Filak.
4. Oso se nebo zvezdama, srbska narodna; mešani zbor, Guslje.
5. Oj djevala, Muhvič; oktet, Gaj.
6. V mraku, Anton Vilar; me- šani zbor, Slavec.
7. Oj vi magle, F. S. Vilhar; bariton-solo, Mr. Sl. Benković.
8. a) Ljubavi, H. Vegrčić; b) Hrepenenje, Oskar Dev; kvartet, Slavec.
9. U zoru, Muhvič; moški zbor, Gaj.
10. Slovehae, Srb, Hrvat, F. S. Vilhar; Slavec, Gaj, Guslje.

Začetek ob 3. popoldne.
(5x 29,31—3 1,5,7—4)

Peter Zgaga

New York bo menda zopet en- krat suh. Dosedaj so imeli polie- meni s prohibicijo le toliko oprav- ka, da so pili po saloni in pri- vatnih kletih. Znanprej bo pa drugače. V državnih zbornici je bi- la sprejeta določba, da naj se vli- nja policijo prohibicijskim silam.

V bodoče bo približno ravno- tako kot je bilo doslej, morda z edimim razlikom: policiemni bo- do pili po saloni in privatnih kle- teh, poleg tega jim bo moral go- spodar pa se plačati.

Časopisje na dolgo in široko po- roča, da so cene padle. Res so padle. Res so padle sempatam to- da poskodovale se niso veliko.

Kot vsako pomlad, je tudi le- tos v New Yorku največji cirkus na svetu, Barnum Bayley in Ring- ling Bros. V cirkusu je šest čev- ljev visoka gorila, baje edina, ki živi v jetništvu. Da sploh uspeva v tem podnebnju, ji morajo dati vsak dan pint žganja.

Gorila naj bo potolazena. V New Yorku ji ne bo dolgčas. Vi- dela bo veliko sebi podobnih, ki imajo pa, kar se žganja tiče, ve- liko manj privilegijev kot jih ima ona.

Tako daleč smo prišli, da mora človek postati milijonar ter imeti s par prižigalnici otroke, da mu newyorško časopisje posveti ugled- nejši prostor kot ga zavzema go- vor predsednika Združenih držav.

V neki južni državi je dal bo- gat plantažnik pomoriti precej- šnje število zamorcev ter jih vre- či v reko.

Morda se bo proti njemu nekoč celo kaka obravnava vršila.

Železnice bodo svojim delav- cem skreple plače približno za pet- indvajset odstotkov.

Voznih cen pa ne bodo znižale. To se prav, da bodo imele pet- indvajset procentov več dobička kot so ga imele dosedaj.

Viviani je prišel v Ameriko. To je eden izmed prebisanih Franco- zov Clemenceau-jevega tipa.

Dobro jutro nam ni prišel vo- ščit in tudi francoskega dolga ni prišel plačat. Njegova edina želja in namen sta, reči čimprej lahko- noč ter oditi s polno bisago.

Skaza se izgovarja v zadnji Edinosti, da nima nobenega o- pravka s Čagranovo afero. Pri- stavlja, da bi se pokazala J. S. K. J. v čudni luči, če bi jo on ob- svetil.

Če se prav spominjamo, je že enkrat poskušal prosvetljevati na svoj način neko Jednoto, pa mu je Jednota posvetila.

Kje je Zvonko? Ne, jugoslavan- ski minister sicer še ni postal, pač pa izdaja v Pittsburghu slovenski list, katerega načelo je, koncent- rirati ves kapital slovenskega de- lavca v slovenske roke.

Kot je že na svoji koži ponov- no občutil, je v žuljavi slovenski rok, tudi se nekaj drugega kon- centriranega.

Troš pa svojim ptičkam poje: Kar je tvoje, to je moje, kar pa meni gre v slast, ne bo nikdar tvoja last.

Ker je nastalo zadnji čas v Ameriki silno veliko povpraševa- nje po "hashu" bodo baje čikaški veleklavei prenehali klati živino. Razpisali bodo precejšnje nagra- de za star gumij, stara jermena in stare podplate.

po isti poti nazaj. To je bila le- pa, slovenska manifestacija zaved- nega ljudstva.

V Puli je bila anekdota pro- slava dne 27. februarja. Pula u- bira pod Italijo. Edino mesto, kjer so stanovanja na razpolago. Povabili so k proslavi tudi pe- nika Sem Benelija, ki je bil že večkrat v Puli. Predlanskim je imel tam pomemben govor, izva- jajoč, da z Jadranskega morja more zvezetiti Evropi mir ali pa narasti ogromna vojna.

Jugoslavska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednosta

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BAKANT, Box 106, Pearl Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrti: JOHN MOVERK, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni odbor:

Dr. JOS. P. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

MAX KERŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
MOHOR MLADIČ, 2903 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FRANK ŠTRABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 319 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "GLAS NARODA".

Vse stvari, tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošilja- tvo naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spravevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8. člani ali članicami.

Dopisi.

Chisholm, Minn.

Velikonočjem v severnem delu Minnesote. Sneg pada kot o Bo- žiču, dasi ga je se precej na debe- leno ostalo. Tukaj se nahajam med svojimi ožjimi svojci in rojaki. Čas gre naprej in mi se staramo. Ljudje prihajajo in odhajajo ter vsak govori o slabih delavskih razmerah.

Zločini se širijo. Tekom treh mesecev so bili v Ely, Minn., štirje oropani pri belim dnevu na es- ti. Zdi se mi, da so to posledice vojne. Zločinci vdirajo tudi v stan- novanja ter se pri tem poslužuje- jo nekega omamljivega sredstva.

Nasi rojaki se jako jeze, ker bi radi šli v domovino, pa ne dobé dovoljenja.

Pred par dnevi smo pokopali rojakinjo Ivano Babnik, rojeno Pavlin. Doma je bila od Marije Device v Polju pri Ljubljani. Sta- ra je bila 53 let. Zapušča soproga ter sina in hčer.

Tukaj je tudi vaš zvesti naroč- nik prečisti starec monsignor Buh, ki je pel svojo oseminose- deset letno godovnico zdrav in vesel. On je še vedno delaven. Ljudstvo ga jako spoštuje.

Chicago, Ill.

Prekmurska Slovenka Eteka Zver se je dne 18. marca napotila v mesto po važnih opravkih. Po nesreči je prišla pred voz cestne železnice, ki jo je tako udaril, da je bila v par minutah mrtva. Do- ma je bila iz Žitkov iz crenosov- fare. Tukaj zapuša žalujočega soproga in devet otrok. Bog ji daj večni mir in pokoj!

Zbolela je Mrs. Rosie Banič. Že- lijo ji, da bi jim prej okrevala.

Rojak Ivan Kušar je prejel te dni pismo iz stare domovine, ki je hodilo celih 12 let in 5 mesecev. Pismo je bilo datirano z dne 13. novembra 1908 in nosi tudi poštni pecat istega dne. Pismo je vse prežigosano, znamenje, da je ro- malo skozi marsikateri poštni urad.

Navdušenost in poštvalnost rojakov za farno šolo in Nar. Dom ne pozna nobenih mej. "Drive" se je tako obnesel, da je do zdaj zbranih že nad \$30.000.

MOJSTER
ARTURO TOSCANINI
bo čepotoval z "Argentino", ki je last Cosulich erte.

Mojster Arturo Toscanini, slav- ni italijanski pevsodaja, je po uspešni umetniški turneji po vseh velikih mestih Združenih držav sklenil odpotovati s parnikom "Argentina", last Cosulich erte, ki odpluje dne 30. marca.

Oni potniki, ki bodo šli s tem

parnikom, bodo srečni, kajti nik- dar ne bodo pozabili duševnega užitka, ki ga bodo deležni. Imeli bodo namreč posebno dovoljenje pristavotvati nekaterim koncer- tom, katere bo priredil ta "raz- veseljevalce duš" s svojim čudo- vitim orkestrom.

"Argentina" bo odplula 30. marca. Potovanje bo naravnost idealno.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znan- cem žalostno vest, da je moj mož oziroma oče

JOE RUDOLF

dne 10. marca 1921 v Gospodu za- vedno zaspal. Doma je bil iz vasi Rudolfovo nad Cerknico na No- transkem ter je bil tukaj v A- meriki 18 let. Bolan je bil 14 me- secev. Pokopali smo ga dne 12. marca na katoliškem pokopališču v Central City, Pa.

Iskreno se zahvaljujem vsem znanec in prijateljem, ki so spremlili rankega k večnemu po- čitku, kakor tudi za obilno pomoč in postržbo za časa njegove bo- lezni. Posebna hvala g. Tonetu Stražisar in njegovi soprogi, An- tonu Vidmar, Lojzetu Rudolf ter Franku Zorman in njegovi sopro- gi, ki so mi tudi priskočili ob vsa- ki sili na pomoč. Prav lepo se za- hvaljujem tudi društvu "Šopek Moči" štev. 427 v Cairnbrook, Pa., za krasen venee, kakor tudi za denarno pomoč. Se enkrat vsem skupaj iskrena hvala.

Tebi pa, nepozabljeni soprogi in oče, bodi lahka ameriška zemlja in v miru počivaj!

Zaljubljeni ostali:

Mary Rudolf, soproga.
Mary, Jenny, Joe in Juliana, otroci.
Alois Rudolf, brat.
P. O. Box 900, Cairnbrook, Pa.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je naj- starejši slovenski zdravnik. Špela- list v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravlje- nju vseh možkih bolezni.

Zastrupljenje kr- vi, zdravi a gla- vito, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mračno ali mehur- čko po toznan, v grlu, izpadanje las, bolečine v kolenih, pridite in izlešči- ste. Krvi, odzdravi v jas vam ga bom zopet vrnil.

Vse srčne bolezni zdravim po o- krajsani metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha zdravje, ne čakaj- te, temveč pridite in jas vam ga bom zopet vrnil.

Hipertenzija ali vodno kifo odzdravim v 26. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bo- lečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, odzdravim v guto- vosti.

Revmatizem, trananje, bolečine o- kletine, artritide, skrofite in druge ko- žne bolezni, ki nastanejo vsled me- ste, krvi, odzdravim

Maksim Gorki o sovjetskem režimu.

GORKI PRAVI, DA JESOVJETSKI REŽIM POVZROČITELJ ANARHIJE IN KAOSA. — NJEGOVE POGUMNE IZJAVE V PETROGRAJSKEM LISTU.

Piše Maksim Gorki.

Kaj je delavec?

Delavec je človek, ki vzame maso danega materiala, — železa, glinice ali lesa ter ga izpremeni v lep ali koristen predmet, v orodje ali instrument, v komplicirane stroje, ki so skoro živeča bitja; v krasna okna ter fino polirstvo, z eno besedo, v vse, kar lajša delo ljudi ali pa olajša njih življenje.

Vse, česar ni proizvedla narava na površju te zemlje, je bilo ustvarjeno od dela moža, in vse, kar nas obdaja, je kristalizacija mesa in krvi delavca. Vsaka stvar, naj bo katerakoli, je vtelesenje človeške energije.

To je nepobitna resnica. Ker je stvar taka, bi se človeku zdelo, da bo delavec razumel vzgojno vrednost svojega dela in da bo visoko cenil to, kar je produkt njegovega dela.

Prav posebno danes je ta vrednost potrebna, kajti sedaj so postali zakladni dežele, sadovi dela delavcev, lastnina cnihi, ki so jih ustvarili in celega naroda, ter niso le lastnina par tisoč mojstrov buržoazije, kot so bili pred revolucijo.

Kljub temu pa se prav dosedaj ni razumelo tega med nami.

Način, kako se postopa s stvarmi, je način divjakov, ki imajo niti razumevanja koristi niti ali ocenjanja lepote teh stvari, in kar je še slabše, ki ne spoznavajo, da so sedaj vse stvari lastnina republike. — Kaj nas briga! To ni naše, — pravi divjak iz Samare, ki razbi je krasen kos pohištva v Petrogradu, da si napravi ogenj.

Divjak iz Penze pa uničuje stvari iz Samare in tako se vrši po celem dolžini in širini Rusije brezno uničevanje produktov dela in vseh stvari, ki so potrebne za življenje ljudi.

Je pa še drug način, oni bedastih vandalov, ki pri uničevanju in pobijanju vseh stvari vslikajo v svoji preveliki samozvesti: — Mi bomo storiili boljše. I bahati bi morali razumeti, da ni še blizu dan, ko jim bo bogove storiili boljše kot je bilo že storjeno, storiiti stvari boljše kot so one že napravljene, — stvari, ki obstojajo in so morale obstojati in ki so skozi stoletja zagotovile komfort človeka ter olajšale njegovo breme.

Se dolgo časa bomo preprečeni od mirnega dela, kajti naši sovražniki imajo bistven interes na tem, da ostanemo mi nagi, da smo plen lakote in mraza, in v položaju, ki nas bo kmalu privedel do stanja fizičnega oslavljenja ter moralnega barbarizma. Naši sovražniki nas upajo dovesti do popolne impotence ter nas pogubiti v obup, tako da bodo lahko pozvali ruski narod, da naj se uda na milost ali nemilost za kos plesnjivega kruha ter par eunj.

Popolnoma jasno je, da bodo divjaki in bahati, ki uničujejo kapital naroda, služili svojim nespravičljivim sovražnikom, delali za svoje lastno ponižanje ter ojačili upanje, katerega kapitalisti še vedno goje, da bodo zadušili in zdrobili rusko revolucijo s pomočjo bede ter izčrpanja njene sile.

Sodeč s tega standarda je dejanje uničevanja stvari vsakdanje rube tako političen kot socialen zločin.

Mi smo veliko manj bogati glede izdelanih stvari kot glede surovín, katerih ne moremo izdelovati, ker so naše meje zaprte. Mogoče bo jutri prišla vrsta na črnce, kajti lov na Rusijo ni še blizu svojega konca.

Mi se moramo vsi prežeti z idejo, das mo zapleteni v smrtni boj in da so pristasi starega reda še vedno prilično močni.

Vsled tega je bistveno tako s stališča morale kot z onega politike, da ohranimo svojo narodno dedščino ter postopamo z njo z največjo skrbjo. Dedščino, ki je bila uničevana in trošena s tako strašno naglico.

Dočim proizvajamo malo ali ničesar, konsumiramo s presenetljivo naglico.

Brez pameti in vzroka in pogosto z neke vrste nesvetim veseljem se uničuje stvari, ki niso le velike bistvene vrednosti za naše domove temveč ki imajo tudi velikansko umetniško, zgodovinsko in vzgojno važnost ali ki so vzorec izurjenosti ali umetnosti.

Tako se pogosto vidi pakete, poslani iz provinc po pošti, zavite v platno sijajnih slik, izrezanih iz okvirjev. Tako se pozimi kuri peč s sijajnimi kosi pohištva t. d. Mogoče pa bi bilo zamenjati to pohištvo za živila, surovo maslo, žage in sekire in srpe iz Finske.

Ponavljam, da bomo še dolgo časa imeli opravka s tem, s čemur imamo sedaj, kajti ne bo jutri, ko se bodo kapitalisti zavzemali od povedali svoji politiki, da nam preprečujejo miroljubno in produktivno delo. Vsled tega je tudi skrajne važnosti, da respektiramo ter ohranimo s skrbjo svoj dosedanj kapital.

Ta brezskrbnost napram delu in produktom dela igra v roke našim sovražnikom. Delo pa se izvršuje s sramotno brezskrbnostjo ter pogosto na absurden način.

Vsak dan vidi človek smešne vzglede, v katerih se ledastoča kosa z okrutnostjo, nevednostjo ter nepripravljenostjo, da se pomaga ali kaj nauči.

Po ledu Neve je čisti buržoazijec, tresočih se od mraza, potiskalo sani, preobložene z deskami za grajenje čolnov. Padali so in deske so padle na led. Te delavce je strašilo osem močnih fantov s puškami. Spreved se je pomikal počasi, kot kak pogreb. Prav nič bi ne stalo stražnike, če bi pomagali tem ljudem, ki so bili prvič v svojem življenju upoznani, da opravljajo težko telesno delo. Ne pride pa jim niti na misel, da bi zadržali s kopiti svojih pušk deske, da bi ne padle na tla. Korakali so za drugimi, preklinjajoč ter trošč časa, ki je tako dragocen.

Na drugem mestu so nakladali neki železniški voz. Na eno os so naložili težke sode s cementom, zabije s svinjem ter kose strojev, na drugo stran pastole, pohištvo, otroške vozičke, same lahke stvari. Preobložena os bo seveda postala razgreta ter ne bo dosegla mesta, kamor je namenjena. Jaz sam sem bil nosač. Vem, da bi me moj gospodar prijel za ušesa ter mi rekel, naj grem k vragu, če bi skušal naložiti voz na tak način. To bi tudi zaslužil, kajti poškoval bi železniški material.

Na nekem drugem mestu se je uporabljalo mehanično žago za rezanje brun in desk iz neke hiše, katero so odprli. Les je bil poln žebelj in žaga je strašno cvilila. Žaga se hitro pokvari in njeni zobje se zlomijo in vendar je splošno znano, da nimamo nikakih žag in da je cena žag tako visoka, da bi ena žaga dala več bušljev pšenice, čeprav je pšenica sama redka.

Hiše se je uničevalo na najbolj onegaven način. Okna se je pobilo, čeprav nimamo nobenega stekla ter bi bilo lahko vzeti šipe ven, ne da bi se jih pobila. V vojašnicah je prosojni papir zavzel mesto stekla. Ker pa papir ne pušča skozi luči ter ne zadržuje gorkote v sobi, se je požgalo še več pohištva, da se ogreje vojašnice.

Strehe iz kovine se pušča ležati po cele mesece sredi razvalin porušenihi hiš. Tam rjave ter postanejo popolnoma nerabne. Strehe obljudenhi hiš tudi rjave in dež prihaje skozi, a ničesar se ne stori, da bi se jih popravilo. Židovi in stropi razpadajo in dobre hiše postanejo hitro nerabne za prebivanje.

Na ta način uničuje naš narod iz gole bedastoče in vsled pomankljaja obzira do svojega lastnega dela, dragoceni kapital našega naroda ter razsipa javno dedščino.

Naše ceste so posute s kosi železa in mužik v vasi nima ničesar, s čemur bi popravil svoja kolesa in svoje ose ter ne more skovati niti podkve za svoje konje ali zob za svojo hrano. Raditega gre tudi ven na železniške mostove ter skuša odžagati kos železa, izbiti žebelj iz železniškega voza ali pa ukrasti na postaji kos kovine, katerega potrebuje. Za voz železa bi dal mužik z veseljem v zameno voz pšenice. Na stotine in tisoče starih železnih posod, pomešanih med razvalinami porušenihi hiš pa bi mu služilo zelo dobro in koristno bi lahko po-

rabil okvire oken ter vrata, katra požigajo v mestih v kučline svrhe.

Brez dvoma so vse te stvari manjšega pomena ter nevažne za nas kojih namen je učiti ves svet novi red stvari in novi način življenja. Ali pa se more kdo učiti zavestno od mojstrov, ki sami ne vedo, ali kako delati ali ki nočejo delati in ki kmalu ne bodo imeli nobene obleke, da pokrijejo svoje gole hrbte. Ne mislim, da bi mogel imeti evropski delavec velik respekt do tovarišev, ki ne vedo, kako bi organizirali svoje lastno delo. Politika socialne revolucije je brez dvoma zelo fina, a delo je prvo. Vse te majhne stvari, o katerih sem govoril se ponavljajo v tisočih in desetstisočih slučajih in te ustvarjajo ozračje škandaloznega nemira, lenobe in kriminalne brezskrbnosti do vsega, kar predstavlja javno dedščino. Ta majhna dejstva ojačujejo upanja in cilje sovražnikov ruskih delavskih razredov.

Godci.

(Nadaljevanje.)

Teta Marička je čudno pogledala in ježno odgovorila:

“Oče, kaj oče. Lump je bil, kot so vsi taki. Pil je — kaj bo pel. Je že pel; pa še lep bas je imel, ampak kako je igral! Kar gledali so ga. Vsi so rekli, da je cigan-skega rodu, ker tako zna, pa je menda bil; zato jo je premočil. V gledišču in pri koncertih, povsod je igral solo, da so človeku solze prišle v oči, ko ga je poslušal.”

Zalka je molčala in mislila, kako je igral oče. Ded Balent je vzel zopet pipo v usta, naslonil se na harmoniko in se zamislil; govoril je polglasno in včasih prikimal z glavo. Teta Marička je šla v kuhinjo, začelo se je ropotanje z renami in posodami, vmes pa nejevoljno godrnjanje. Zalka si je pa zaigrala polglasno na tamburico.

Kar je Zalka pomnila, je bilo vedno tako... Spominjala se je: Ko je bila še majhna, je vedno hodila s teto Maričko okoli po vseh in po gostilnah in sta igrali. Teta Marička je bila vedno enaka; kar jo je poznala, se ni še nič postarala, kot da leta več ne morejo ukloniti njene polgrbaste postavice, kot da je bila že od nekdaj stara. Njen obraz je bil naguban, čen v velike gube, lase je imela spletene po starem okoli glave in tudi nji jih je vedno tako spleta-

la, dasi ni imela skoraj nobena tako. Ni si mogla skoraj misliti stare ženske drugačne kakor take, kot je teta Marička. Povsod so jo poznali. Vedela je dobro, kje je njen prostor v vsaki gostilni. Prišli sta, sedli sta za vrata na klop, Zalka je začela na tamburico pesem, ki jo je teta že pred vrtni zapovedala, in potem je teta vmes brenkala na kitaro. Če so bili gostje zadovoljni, je zapovedala teta še drugo pesem, in ko sta doigrali, je šla Zalka od mize do mize, pobirala krajcarje v ual krožnik, in teta jo je spremljala z očmi. In ko se je vrnila, je pogledala teta na krožnik; če je bilo mnogo, sta navrgli še eno, če pa ne, sta odšli v drugo gostilno, in ponavljalo se je isto cel večer do polnoči, leto in zimo. Teta Marička je nenavadno visoko cenila svoj glas. Pripovedovala je vedno, da ko je bila mlada, je pela na koru, in da so prihajali grofje in baroni takrat k maši, da so njo slišali. Vsi so trdili, da take pevke še niso slišali — je pravila. Zato je še zdaj dostikrat zapeta sama s svojim starim, neprijetnim glasom in spremljala pesem na kitaro. Zalka takrat ni smela igrati.

“Ni lepo, se ne ujema”, je rekla teta Marička, “tamburica nima pravega glasu. Nobene stvari se nisi mogla naučiti; peti ne znaš, samo tisto ‘tamburico drgneš’, je godrnjala. Zalka je videla, kako so se teta Marički smejali gostje, kadar je zapela na ves glas, hoteč pokazati moč in lepoto celega svojega glasu. Ni se starka zavedala, da njen glas ni več lep. Gledala je kviku in nenavadno na dolgo zategovala glasove, kakor je Zalka slišala nekoč pod neko visoko hišo. Čul se je klavir v prvem nadstropju, zraven pa je pel ženski glas, lepo, lepo, da je Zalka kar obstala. Tudi teta je hotela menda tako, a vsi so se smejali, in Zalka je bilo sram, pa si ni upala tega povedati teta Marički. Pogosto so ji med smehom ploskali; Zalki se je zdelo, da se norčujejo, teta Marička pa je vzela zares, priklanjala se je in včasih celo ponovila pesmi, nakar pa niso več ploskali, če ni so bili pijani. Tako je spoznala Zalka. Včasih se je spomnila, da so ji ponujali pijačo, a nji se je gnusila pijača in ni mogla razumeti, da ljudje kadijo, pijejo vino, pivo, žganje, ko je vse to grenko, kislo, neprijetno, slabše od vode, in ko ima vendar slastičarnar take lepe stvari napredaj iz samega sladkorja, medu in smetane.

No, dajali so ji tudi zemelj in dajali krajcarje posebej zanj, a vse je spravila teta Marička v svoj kosček in zjutraj so smedli skupaj. Včasih so zahtevali, naj samo Zalka zaigra brez spremljevanja kitare, a teta ni pustila vselej; le kadar je kdo posebej plačal, se je teta jazno odmaknila in rekla:

“Pa daj no, da bodo siti!”

In Zalka je zaigrala; gledala je v tamburico, kako so trepetale strune pod tankimi prsti in kako je vse tako lepo domelo okoli. Vsi so ploskali, teta je bila jezna, in takoj sta odšli. Tako — je pomnila — je bilo, ko je bila še mlada. Tudi ded Balent je hodil vedno okoli. Posedal je po gostilnah, včasih je igral v kakem kotu ali na kakem dvorišču. Zvečer so odšli vsi od doma in se pozno vrnili. Zelo mraz je bilo pozimi in v “so-bi” je bilo mrzlo, mrzlo. Ded Balent je vselej jedel, kar si je po poti kupil, in teta Marička je kuhala kavo, Zalka pa je čakala, da se kje kako ogreje. Povedati sta dobili, ded je stresel krajcarje iz žepa in jih prešteval s tresočo roko... Poleti so šli tudi na kmete. Pomnila je, kako lepo je bilo. Prijetno je na kmetih. Vse zeleno, lepo gorko, živo, čudno lepo. Teta Marička je vedela za vsako žegnanje, za vsako večjo faro, za vsak shod in semenj. Hodili sta po hišah od vrat do vrat in igrali. Teta je navadno pela “Otok bleški”, in tudi tu je videla Zalka, da so se ljudje smejali. Kadar sta stali ob kakem pokopališču poleg cerkve, je znala teta čudovito ganiti srca mimoidočih. Stala je sključena, gledala v tla in nikogar pogledala in tudi njo je učila, naj se obnaša tako. Zalka se je spomnila, da je videla nekoč v velikem izložnem oknu neko sliko, ki je predstavljala slepo starko-beračico z vnučkinjo. Ravnotake se ji je zdelo teta Marička, kadar je tako stala.

Naleteli sta na neumljene ljudi, ki so se jezili nad njima. Spominjala se je gospodarja, ki je kričal:

“Kdo bo poslušal to škripanje, poberi se mi!”

Zalki je bilo težko, da bi se bila zjokala, a teta se ni brigala nič za take besede. Ded Balent je poleti odšel za dolgo časa na kmete in se je vrnil včasih tako bogat nazaj, da so jedli v nedeljo meso in so plačali stanovanje. Tako so tekla leta, kar je pomnila Zalka. Poleti na kmetih ob cestah, ob cerkvah, ob gostilnah, po vaseh od vrat do vrat, na zimo pa po mestu od gostilne do gostilne, po vseh in hišah. In ničesar ni bilo, kar bi izpremenilo to enakomerno življenje. Isto stanovanje je ostalo vedno, isto nepopravljeno peč, razbijanje čevljarjev na eni, drdranje krojaškega stroja na drugi strani, in vsak dan vpitje otrok in babji prepir.

Včasih je k njim prihajal stric Bolka. Bil je že zelo star in roke so se mu tresle; kadar je pil kavo, je vselej polovico razlil. Tudi on je bil muzikant. Bil je nekoč v vojski, imel je lajno, staro in razbito, da že polovica glasov ni bila več pri pravem tonu. Kadar je zavrtel, se je držal resno in važno, gledal zamišljeno v podobo, ki je bila vdelana na vrhu lajne, in je kazala neki obraz, kolikor se je še dalo spoznati, kajti davno je bila že zamazana, izprana in odrgnjena. Starček kot da ni slišal čudnih disonanc, ki so prihajale iz njegove lajne. Vrtel je svoje vinto naprej in naprej in pogosto hvalil svojo “muziko”.

“Take ne dobiš več”, je pripovedoval: “bila je, draga, ko sem jo kupil. Zdalj sopoceni, a ne delajo več tako dobrih kot takrat. Take ne slišiš kmalu, ima srebrne piskali.”

Z dedom Balentom sta bila zelo

prijatelja. Kadar je prišel stric Bolka, je bil ded Balent ves vesel. Celó vina je kupil. Stric Bolka je bil daleč po svetu z lajno in je pripovedoval, kod je hodil. Vselej je pripovedoval o vojski, in ded Balent se ni naveličal poslušati. Nekoč je imel stric Bolka psa, ki mu je vozil lajno; pes mu

je poginil, in stric Bolka ga ni mogel pozabiti, vedno se ga je spominjal.

(Dalje prihodnjije).

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA GLOSNIK DRUŽINE V VAŠI OBCINI “GLAS NARODA”, NAJVEČJI TRAVAN

Kje je ALOIS GANDE? On je oženjen in ima posestvo nekje v Minnesoti. Prosi se, da pošlje svoj naslov na upravnistvo Glas Naroda. Neka sorodnica bi rada izvedela za njegov naslov. (29-30-3)

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Ladja brez krmila! Mož brez cilja!

Ali imate kak življenski cilj?

Ali ste kot ladja z izgubljenim krmilom?

Mož s ciljem je mož, ki gleda naprej.

On lahko dela načrte ter se pripravlja, da pozdravi bodočnost.

On ve, da ne sme zajiti in gre in gre k uspehu!

Roka zapravljaljca je roka moža, ki nima cilja.

Štedenje je krmilo, ki prevede vašo življensko ladjo v pristanišče.

ŠTEDNJA POMENJA USPEH!

Ozrite se naokoli, pa boste našli hranilnico.

To je kraj, kjer se srečujejo ljudje s življenskimi cilji!

Tam imajo svoje prihranke ter se ne boje viharjev. Varno in zagotovljeno!

KAJTI POSTAVA SKRBI ZA NJIHOVO VARNOST IN NALOŽITEV. HRANILNICA V VAŠI OBCINI JE LUČ, KI BO Povedla VAŠO LADJO V PRISTANIŠČE.

SAVINGS BANKS ASSOCIATION OF THE STATE OF NEW YORK 56 West 45th Street, New York City

Naturalizacija.

3. Nobena država ne sme, brez privoljenja kongresa, nalagati pristojbino na tonažo, vzdrževati čete ali ladje v mirnem času, stopiti v kak dogovor z drugo državo ali zagnati silo ali se spustiti v vojno, razen če bi se dejanski navadilo manjši ali se nahajala v tako neposredni nevarnosti, da bi slednja ne pripadala nobenemu zavlačevanju.

ČLEN II.

Eksekutivna ali izvrševalna sila.

SEKCIJA I.

1. Eksekutivna sila naj bo poverjena predsedniku Združenih držav. On naj drži svoj urad tekom terminu štirih let in obenem s podpredsednikom, izvoljenim za isto dobo, naj bo izvoljen na naslednji način:

Kako izvoljen.

2. Vsaka država naj imenuje, na tak način kot določijo državna zakonodaja, število elektorjev, enako skupnemu številu senatorjev in kongresnikov, do katerih je država upravičena v kongresu. Elektorjeve se ne sme imenovati nobenega senatorja, kongresnika ali osebe, ki je v posesti zaupnega ali plačanega urada Združenih držav.

Elektoralni kolegiji.

3. Elektorji naj sestanejo v svojih odno-sih državah ter vsakemu iz glasovalcev za dve osebi, kojih vsaj ena ne sme prebivati v isti državi kot oni sami.

4. Naj sestavijo seznam vseh oseb, za katere se je glasovalo in število glasov za vsakega. Ta seznam naj podpisajo in odobrijo ter pošljejo, zapечатega k sedežu vlade Združenih držav, naslednjemu na predsedniški senatu. Predsednik senata naj v navzočnosti senata in poslaneke zbornice vse certifikate in glasove najeto sešteje. Oseba, ki ima največje število glasov, naj bo predsednik, če je tako število večina celega števila elektorjev, ki so bili imenovani. Če pa je to več kot eden, ki ima tako večino in če imajo ti enako število glasov, potem naj poslanska zbornica takoj izvoli potom glasovanja enega teh za predsednika. Če pa nima nobena oseba večine izmed petih naj-

večjih na seznamu, potem naj imenovani zbornica na isti način izvoli predsednika. Pri izbiri predsednika naj se glasove vzame po državah in zastopstvo iz vsake države naj ima po en glas. Kvorum v ta namen naj obstaja iz enega člana ali članov dveh tretin držav in večina držav naj bo potrebna za izvolitev. V vsakem slučaju pa naj postane oseba, ki ima po izvolitvi predsednika največ glasov, podpredsednik. Če bi pa ostala dva ali več, ki imajo enako število glasov, potem naj senat potom glasovanja izbere podpredsednika. (Pogled XII. amendment.)

5. Nobena oseba, razven tujak rojeni državljan ali državljan Združenih držav ob času sprejema te ustave, ne more biti izvoljen za urad predsednika. Tudi ne more biti nobena oseba izvoljena za ta urad, ki ni dosegla starosti petinidesetih let ter že tekom štirinajstih let prebivala v Združenih državah. (Glej XII. amendment.)

6. V slučajih odstranjenja predsednika iz urada ali vsled njegove smrti, resignacije ali njegove nezmoglosti, da izvršuje polnomočja in dolžnosti imenovanega urada, naj preidejo stedi-

ni na podpredsednika. Kongres naj potem postave določi v slučaju odstranjenja, smrti, resignacije ali nezmoglosti tako predsednika kot podpredsednika, kateri uradnik naj postuje temu primerno, dokler je nezmoglost odstranjena ali pa izvoljen predsednik.

(Nadaljevanje sledi.)

ŽENSKA VOJNA.

Zgodovinski roman. — Francoski pisatelj Aleksander Dumas.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

69

(Nadaljevanje.)

— Gospod Mazarin ima svoj poseben način, kako imehovati governerje, — je pripomnila princesinja ostri.

— Da, — je odvrnil Lenet, — in za tem tiči gospodična de Lartigues.

— Naron de Lartigues! — je vzkliknila gospa de Cambes, kateri je strašen spomin raztrgal srce.

— Ta vlačuga, — je rekla princesinja zapeljivo.

— Da, madama, — je odvrnil Lenet, — to je deklica, katero vi niste hoteli sprejeti, katero pa je sprejela kraljica in to kljub vsem predpisom etikete. To je ista deklica, ki je vašemu komorniku odvrgla, da bi bila lahko princesinja de Conde večja dama kot pa je Ana Avstrijska, da pa ima slednja več pameti kot pa princesinja de Conde.

— Potem bi bilo najboljšje, če bi šli najprvo pred otok Saint-George, — je posegla Claire v govor.

Ta medklic je presenetil vse.

— Ali si bedasta? — je rekla princesinja. — Ali ne veš, da je dotični prostor nezavzet?

— To je mogoče, — je odvrnila Claire, — a meni se dozdeva, da bi ga kljub vsemu lahko zavzeli.

— Ali imate kak načrt? — je vprašala gospa de Tourville, ki se je bala, da bi se kdo vmešaval v njene neprestane načrte glede vojne.

— Mogoče, — je odvrnila Claire.

— Če je ta otok tako težko odkupiti, — je rekla princesinja, — kot pravi Lenet, potem ne bodo zadovoljevale naše blaginje.

— Ne bo treba odkupiti trdnjave, — je vtrajala Claire, — a kljub temu bo padla.

— Torej s silo, — je rekla gospa de Tourville, — kaj ne, prijateljica, vi se strinjate z mojim načrtom?

— Tako je, — je rekla princesinja, — poslali bomo Richona, da oblega trdnjavo. On ji doma iz dotične okolice ter pozna natančno celi položaj.

— Predno se boste poslužili tega sredstva, — je rekla Claire, — mi dovolite, da izvedem svoj lastni načrt. Če se bo izjalovil, lahko storite svoje.

— Kaj, — je vzkliknila princesinja, vsa presenečena. — Ti hočeš iti na otok Saint-George?

— Da, jaz pojdem.

— Sama?

— V spremstvu Pompeja.

— In te ni strah?

— Grem kot parlamentar in če je vaši visokosti ugodno, naj mi da svoja navodila.

— To je nekaj povsem novega, — je vzkliknila gospa de Tourville, — kajti meni se dozdeva, da je treba za tak posel izrjenosti in spretnosti.

— Čeprav nisem mogoče na mestu, — je odvrnila Claire, — bom vendar poskusila, seveda z milostnim dovoljenjem njene visokosti.

— Gotovo vam bo gospa princesinja dovolila, — je rekel Lenet ter vrget pri tem pogled na princesinjo, in v celo prepričan sem, da ste vi ona oseba, ki bi prodrla pri takem pogajanju, če sploh kaka oseba na svetu...

— Pogajala se bom enostavno z gospodom de Canollesom, česar bi možki ne mogli storiti, ne da bi ga vrgli skozi okno.

— Možki, to je mogoče, — je odgovorila gospa de Tourville, — a ženska...

— Če pojde ženska na otok Saint-George, — je rekel Lenet, — potem je boljše, če se tega loti gospa vikontesa, ki je prva sprožila to misel.

V istem trenutku je vstopil neki sel pri gospe princesinji. Bil je prinašalec pisma od parlamenta v Bordeaux.

— Ah, — je vzkliknila princesinja, — brez dvoma odgovor na moje vprašanje.

Obe ženski sta se približali princesinji, gnani od radovednosti in sočutja. Lenet pa je ostal s svojo običajno flegmo na svojem mestu. Brez dvoma je že vedel, kaj je pismo vsebovalo.

Princesinja je čitla zelo poželjivo.

— Zahtevajo me, kličejo me, pričakujejo me!

— Ah, — je rekla gospa de Tourville, zmagovalno.

— A vojvodi? — je rekel Lenet. — In armada?

— Ne govore o tem.

— Potem smo osamljeni, — je rekla gospa de Tourville.

— Ne, — je odvrnila princesinja, — kajti s pomočjo blanketa vojvode de Epemon bom imela Vayres, ki obvladuje celo Dordogne.

— In jaz, — je rekla Claire, — bom imela Saint-George, ki je ključ k Garoni.

— In jaz, — je dostavil Lenet, — bom imel vojvode in armado, če mi boste pustili časa.

Triindvajseto poglavje.

Naslednjega dne so dospeli pred Bordeaux. Treba se je bilo kočno odločiti, kako naj dosepejo v mesto. Vojvodi so bili s svojo armado oddaljeni le deset milj. Lahko se je torej poskusilo tako miren vohod kot nasilnega. Glavna stvar je bila izvedeti, če je treba polagati večjo vrednost na to, če se poveljuje v Bordeaux ali če se pokori parlamentu. Gospa princesinja je zbrala skupaj svoje svetovalec, obstoječe iz gospe de Tourville, Claire, častnih dam in Leneta. Gospa de Tourville je rekla, da je treba izključiti Leneta, ker je to ženska vojna, v kateri se ženske poslužujejo možkih le kot bojevnikov. Princesinja pa je izjavila, da ji je bil pridelen Lenet od njenega moža in da ga ne more vsled tega izključiti.

Varnostne odredbe gospe de Tourville niso bile kar tja v en dan. Zadnja dva dni je porabila za to, da napolni duha princesinje z bojevitimi mislimi in Lenet bi lahko podrl celo njeno zgradbo s svojimi lastnimi nasveti.

Ko se je svet sestal, je gospa de Tourville, v resnici obrazložila svoj načrt. Počakali naj bi na armado, si preskrbeli mirnim potom ali z najširšim čolnom ter udarli po reki navzdol v mesto s klici: Naj živi Conde! Proč z Mazarinom!

Prihod gospe princesinje v Bordeaux naj bi postal s tem sličen triumfalnemu pohodu.

Lenet je vse odobral z glavo. Ko pa je gospa de Tourville popolnoma obrazložila svoj načrt, je rekel:

— Krasno, madama. Sedaj pa bodite tako dobri in spravite svoje misli skupaj.

— To je zelo lahko ter se lahko pove špar besedami — je rekla

madama Tourville. — Vsprlo zvonjenja, ki bo omehtalo še tako zakrknjena srca, bomo prišli v mesto napol kot zmagovalci in zavedajoči se svoje priščne stvari.

Ta izjava je napravila velik učinek. Princesinja je ploskala in ravno tako tudi gospa de Cambes, katero je mučila želja, da pride na otok Saint-George. Lenet pa je prijel gospo de Taurville za roko ter rekel:

— Nisem mislil, da znate tako izvrstno svetovati.

— Kaj ne, Lenet, — je rekla princesinja, — kaj ne, to je lepo? Litro naprej, Vialas, ter dajte obleči vojvodo de Enghien ter mu pripeti malo sabljo, katero sem dala napraviti zanj.

— Da, storite to, Vialas, a dovolite mi preje še eno besedo, — je rekel Lenet, dočim se je pričelo temiti od ošabnosti napihnjeno lice gospe de Tourville.

— Le naprej, — je rekla princesinja, — kaj je še?

— Ničesar, madama, — je rekel Lenet, — ničesar drugega kot to, da se ni še nikdar stavilo predloga, ki bi se tako skladal z vašimi izvišenimi značajem.

Gospa de Tourville se je še bolj napihnila.

— Madama — je nadaljeval Lenet, — vendar pa hočem predlagati par izprememb v lepem načrtu.

Gospa de Tourville se je pripravila na boj ni princesinja je nagubila obrvi.

Lenet se je priklonil ter nadaljeval:

(Dalje prihodnjic.)

Aneksijska slavnost v Tolminu.

Žalna manifestacija Slovencev.

V Tolminu se je zahotelo tja štev in šole so bile komandirane privandranim Lahom proslaviti vabljeni so bili vsi župani celega roparske pogodbo s proslavo ane- političnega okraja in vsa laška kšije v nedeljo 27. februarja. V javnost. Po občini so bili nastavljeni sestavljeni odbor zavednih Lah- ljeni trije slavoloki, na glavnem hrov in par nezavednih Slovencev trgu pri Vrtovec tribuna za goje vodil vse priprave s polno pav- vrnike, a povsod so se razdelile ro, a podpiralo ga je vse, kar la- laške zastave in sveče za razsvet- ško leze in gre. Na slavnost so bili ljavo. V kakšnem znamenju se povabljeni vsi Tolminei, uradni ima vršiti proslava, smo zvedeli

SLOVENSKA NOTARSKA PISARNA
ANTON ZBAŠNIK

soha 102 Bačwell Bldg., Pittsburgh, Pa.
vokal Diamond and Grant Sts.
(nasproti Courta).

Izdeluje raznovrstne notarske dokumente, kot na pr. pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, zapirane izjave in prošnje za dobavo svojcev iz starega kraja, Preleške lastniško pravico zemljišč tu in v starem kraju, posreduje v tožbenih zadevah med strankami tu in v domovini, izdeluje prevode iz slovenskega na angleški jezik, ali obratno, tolmači na sodnih ali pri komercialnih razpravah in daje vsakovrstne informacije zastoj. Cene nizke, dele točno in pravilno.

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIM BOLEZNI
644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnjo v vseh boleznih in ko- smam slovensko, sato vas moram popolnoma razumeti in spozna- ti vaše bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Sko- zi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma saneti na mene, moja skri- pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite kmalu.

Jaz ozdravim zastrupljene kri, manjše in like so tolema, bolani v grip, upadajo laa, boleline v kosteh, stare rane, živčne bolezni, celabotost, bolani v mehuru, ledah, jetrah iz šolodaj, rmenice, revmatizem, katar, zlate žile, sadna itd.

Uredne ure so: V ponedeljek, uredah in poštah od 9. ure jutraj do 5. popoldne. V torek, četrtih in sobotah od 9. ure jutraj do 5. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM. PRIDITE OSEBNO. NE POZABITE IME IN N.ŠLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekateri drugi zdravniki "bijo tolače, da vas razumajo. Jaz znan hrvata- se iz starega kraja, zato vam lahko zdravim, kar vas razumam.

CENIK KNJIG

katero se dobi pri
Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt St. New York

Poučne knjige.	Ne v Ameriko.	
Hitri računar	50	Šesti del 1.25
Nemški abecednik	35	
Nemško-angleški tolmač	60	Gledališko igr.
Pravilo dostojnosti	30	Reveček Andrejček 50
Slovensko-angleški slo- var, trdo v platno ve- zan	1.50	Zemljevidi
Slovensko-nemški slovar (Janežič Bartol)	4.00	Združenih držav 25
Slovensko-nemški slo- varček	1.00	Celega sveta 10
Zabavne in razne druge knjige		Kranjske dežele 10
Amerika in Amerikan- ci	5.00	Zemljevid Evropa 30
Knjiga za lahkomišeln- e ljudi, spisal 1. Cankar	1.75	Velika stenska mapa Evropa 2.50
Pet tednov v zrakoplovu	2.00	Zemljevidi: New York, Ill., Kans., Colo., Mont. Pa., Minn., Wis., Wyo., W. Va., Alaska
Doli z orožjem	50	vsaki po 25
Zbrani spisi Jakob Alešovec		Molitveniki
Kako sem se jaz likal		Rajski Glasovi
Prvi del	1.25	v platno vezano 90
Drugi del	1.25	v usnje vezano 1.80
Tretji del	1.00	v kost vezano 1.70
Ljubljanske slike		šveta Ura
Četrti in peti del	1.50	v platno vezano 1.00
		v usnje vezano 2.00
		v kost vezano 1.80

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštne nakaznici ali poštne znam- kah. Poština je pri vseh cenah vračunjena.

Severova zdravila vzdržujejo

zdravje v družinah.

Izčisti svojo kri.

Sedaj potrebujete spomladansko zdravlje. Kot posledica zimskega življenja, ko je človek po večini zaprt v sobi in mu manjka zraka in gibanja — postane vaš sistem okoren, prebava nepravilna in udje, več ali manj neigibni.

Severa's
Bloodal

(preje Severov Kričistilec) je pravo obnoviljivo zdravlje, ki bo dalalo blagodejno na izmenjavo vašega s- stema, ki ga tako želite. Pomaga do poprave nenaravnih razmer in deluje kot regulator za zdravljenje- koznih izpuščajev. Cena \$1.25. Pri vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.,
CEDAR RAPIDS, IOWA

v nedeljo zjutraj, ko je bilo ve- liko hiš zavednih Slovencev do- mačinov zamazanih z raznimi na- pisi: Alla morte, chi non vuol es- ser italiano; chi non si sente ita- liano prenda la corda. — Zama- zano je bilo župnišče, kaplanija, dr. Serjunova hiša in druge. — Zalomno je zaplapolala na tolmin- skem gradu in nad volčansko cer- kvijo velika črna zastava in izra- žala žalost vsega prebivalstva, dokler je niso odnesli.

Na učiteljsku je imel govor vodja Lorenzon, ki je zagrezen Lah, ter je pred učiteljskimi proslavil novo državo, ki da je že toliko storila za Slovence, toda mesto zaželenih živio-klicev so videli gospodje vsem solze v očeh ter slisali intenje in jokanje učen- cev in učenk, ki so jokali nad iz- gubo domovine, drage Slovenije! Na ljudski šoli je prišlo skupaj kakih 50 otrok (od 400!) ter se je izvršilo vse prav klavno. Ob pol desetih je bila maša in Te Deum; dobro, da se je našel vo- jaški duhovnik, sicer bi ne bilo ne- maše, ne Te Deuma. Sicer pa je bilo v cerkvi vse prav kakor tiho nedeljo, do 100 uradnikov, 50 otrok in le par nezavednih mož- maša tiha. Med mašo so vdrli La- hi v zvonik, razobesili svoje za- stavo, nabijali ter po maši kričali "fuori i slavi!" Nato so odkora- kali na glavni trg, kjer je civilni komisar prečital v italijanskem jeziku aneksijski odlok, a ga je preustavil v slovensko Albert Re- gije iz Tolmina; menda so proglasi- li ta dan Tolmin za mesto. Go- voril je tudi deželni komisar dr. Pettarin, proslavljat nov državo ter povedal, kaj vse nam bo dala Italija. Dala nam bo prav vse, av- tonomijo, šole, sezidala bo poru- šene kraje in povzdignila bo kme- tištvo, govedorejo itd. — in ker ni bilo navzočega tam nobenega Slovence, so navzoči gospodje te obljube Pettarinove molče poslu- šali. Popoldne ob pol treh je bil banket v vojašnici, zvečer ob pe- tih je priredil "Skodnikov za- vod" koncert v vojašnici, potem je bila razsvetljava, a reči mo- ram, da ni bil noben Tolminec razsvetil svoje hiše. Vprašate pa me morda, kaj pa Tolminec, kaj pa okolica? Z veseljem in pono- som povem: Množice ljudstva so se v nedeljo odlikovale, Tolmin je bil kakor bi bil izumrl, nikjer nisi videl žive duše, hiše vse za- prte, gostilne prazne, v cerkev so prišli k navadnim mašam, a pri slavnostih ni bilo nobenega; ljud- stvo je pokazalo, kako globoko čuti udarec roparske pogodbe. Može in mladeniči, žene in de- kleta, dečki in deklice, da še mali otroci, vsi, prav vsi so se odstra- nili iz Tolmina, a v Tolmin ni pri- šel noben okoličan po drugo ka- kor k sv. maši. Videli si le žalost- ne, resne obraze, videli si mlade- niče s črnimi ovratniki, dekleta v črno oblečena. Od županov je prišel le eden in sicer Trebše iz Spenice, učitelja ni bilo nobene- ga. Pa res ni bilo prav nobenega pri slavnostih? Razume se, da so bili primorani priti domači uče- lji, vsi uradniki, a prostih, svo- bodnih ni bilo blizu, razen sedmo- rice bivših podžupanov tolmin- skih, ki so molče, s pobešenimi glavami hodili po Tolminu kakor voli ali biku ter so prišli k slavno- stnim proti-volji svojih vaščanov. Zvečer ob devetih je hotela tolpa v zvonik, da bi zažigala rakete, a se ji ni posrečilo. Radi nevar- nosti se je dekan odstranil iz žu- pišča isto noč ter spravil tudi ar- hiv na varno. Po Tolminu in oko- lici smo nabirali do sedaj za na- rodno-obrambni sklad ter nabrali nad 2000 lir.

Tako se je končala ta sloves- nost kot veliki fiasko, za Slovence pa kot velika, mirna, dostojna manifestacija narodnega mišlje- nja.

Severova zdravila vzdržujejo

zdravje v družinah.

Izčisti svojo kri.

Sedaj potrebujete spomladansko zdravlje. Kot posledica zimskega življenja, ko je človek po večini zaprt v sobi in mu manjka zraka in gibanja — postane vaš sistem okoren, prebava nepravilna in udje, več ali manj neigibni.

Nuga-Tone
Bloodal

(preje Severov Kričistilec) je pravo obnoviljivo zdravlje, ki bo dalalo blagodejno na izmenjavo vašega s- stema, ki ga tako želite. Pomaga do poprave nenaravnih razmer in deluje kot regulator za zdravljenje- koznih izpuščajev. Cena \$1.25. Pri vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.,
CEDAR RAPIDS, IOWA

Vseka steklenica Nuga-Tone vsebuje 2A EN MESEČ ZDROVLJEJENJA. Cena \$1.00. Kupite steklenico še danes. Dobite jo pri vsakem dobrem lekarju, jemljite ga 20 dni in če ne boste popolnoma zadovoljni z uspehom, vam bo lekar drage volje povrnil denar. Če ga ne morete dobiti pri vašem lekarju, nam pošljite \$1.00 in dobite za- jamčeno zdravljenje za ves mesec, poštno prost. NATIONAL LABORATORY, 337 So. Dearborn St., Chicago, Ill.

VABILO NA VESELICO,
katero priredi društvo Zarja Svobode Stev. 11 SDP, dne 31. marca 1921 ob 6. uri zvečer v St. Izobr. Domu v Dunlo, Pa. Igrala bo domača godba za ples. Pel bo tudi moški in mešan zbor Slov izobr. društva "Vihar". Rojake in rojakinje iz Dunlo in okolice se vrnijo vabi na to prireditel. Člani in članice, kateri se vese- lice ne vdeležijo, plačajo v društve- no blagajno \$1.00. Vstopnina za moške in članice je 75c; nečlanice so proste vstopnine. Za vstestr- sko postrežbo bo dobro preskrb- ljeno. Odbor.

(2x 25&29-3)

Rad bi izvedel, kje se nahaja VIKTOR JUVAN. Več let je živel v Seattle, Wash. Ker bi rada vedela zanj njegova mati, ki je že nad 80 let stara in se ne ve, kdaj da umrje, da mu za- pusti premoženje, zato prosim cenjene rojake, ako kdo ve za njegov naslov, da mi ga nazna- ni, ali naj se mi pa sam oglasi na naslov Frank Plash, Box 6, Sand Coulee, Mont., ali pa naj piše naravnost v stari kraj na naslov: Franciška Frank, Rate- če, Planica, Slovenija, Jugosla- via. (29-30-3)

NAZNANILO.

Rojakom v West Va. se nazna- nja, da jih bo obiskal rojak Josip Cerne, ki je pooblaščen pobirati naročino za Glas Naroda, vsled česar ga vsem priporočamo, da mu gredo na roko.

Uprava GLAS NARODA.

Jaz spodaj podpisana želim se- znati, kje se nahaja moje sestre mož FRANK GABRENJA, do- ma iz vasi Martinjak, podomače ga kličejo Matevžkov. Vse, kar vem, je, da je bival v Clevelan- du, Ohio, za naslov pa ne vem. Zato prosim cenjene rojake, da mi naznanijo njegov naslov, ali pa naj se sam oglasi. Imam zelo važne reči za sporočiti mu iz starega kraja. On biva tu v A- meriki že priložno osem let, v- pa ima ženo z družino. Jaz nje- gove žene sestra se že vnaprej zahvaljujem onemu, kateri bo izpolnil mojo prošnjo. — Mrs. Anna Kuslan, Box 614, Eveleth, Minn. (2x 29&31-3)

IMPORTIRANE

BRINJEVE JAGODE

Vreča 130 funtov \$12.

Pri večjem nakupu vprašajte za posebno ceno.

K naročilu priložite Money Order.

MATH. PEZDIR

Box 772, City Hall Sta.

New York, N. Y.

V zalogi ga

je le še sto

iztisov!

Slovensko-

Amerikanski

Koledar

za leto 1921

40c. s poštnino vred

Naročite sedaj!

SLOVENKA.

še došla iz Jugoslavije, išče pri- merne službe in sicer najraje pri Slovenceh, ki znajo tudi angleški. Zdaj služi pri Mr. F. S. Farhood, 637 — 80th St., Brooklyn, New York. — Miss Ivanka Mlakar.

RAD BI DOBIL 1 OTROKA.

naj bo deček ali deklica v starosti od 6 do 12 let. Vzajem ga za svo- jega. Oglasi naj se na: Ernest Haessig, Helvetia, W. Va.

KRETANJE PARNIKOV

KDaj približno odpluje iz NEW YORKA.

ARGENTINA	30 marca	—	Trst
LAFLAND	2 aprila	—	Cherbourg
LA LORRAINE	2 aprila	—	Havre
NOODAM	2 aprila	—	Boulogne
LEOFOLDINA	6 aprila	—	Havre
ADRIATIC	6 aprila	—	Cherbourg
PRES. WILSON	6 aprila	—	Trst
MAURETANIA	7 aprila	—	Cherbourg
LA TOURNAINE	7 aprila	—	Havre
BELVEDERE	9 aprila	—	Trst
KROONLAND	9 aprila	—	Boulogne
ROTTERDAM	9 aprila	—	Cherbourg
AQUITANIA	12 aprila	—	Cherbourg
ROCHAMBEAU	12 aprila	—	Havre
FRANCE	14 aprila	—	Havre
PESARO	14 aprila	—	Genoa
ZEELAND	16 aprila	—	Cherbourg
OLYMPIC	20 aprila	—	Cherbourg
CANOPIC	20 aprila	—	Genoa
SAXONIA	21 aprila	—	Cherbourg
RYNDAM	23 aprila	—	Boulogne
ROUSILLON	28 aprila	—	Havre
IMPERATOR	28 aprila	—	Cherbourg
N. AMSTERDAM	30 aprila	—	Boulogne
CHICAGO	30 aprila	—	Havre
LA LORRAINE	30 aprila	—	Havre
INLAND	30 aprila	—	Cherbourg
AQUITANIA	3 maja	—	Cherbourg
NOCADAM	7 maja	—	Boulogne
LAFAYETTE	7 maja	—	Havre
LAPLAND	7 maja	—	Cherbourg
CRETIC	11 maja	—	Genoa
MAURETANIA	12 maja	—	Cherbourg
OLYMPIC	14 maja	—	Cherbourg
KROONLAND	14 maja	—	Cherbourg
ZEELAND	14 maja	—	Cherbourg
AQUITANIA	24 maja	—	Cherbourg

Glede cen za vozne listke in vse druge pojasnila obrnite se na:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St., New York

LLOYD SABAUDO

3 State Street New York
Prihodni odpluti iz N. Y. parnik na 2 vikla REGINA D'ITALIA — 29. marca. PESARO — 14 aprila. Izdajajo se direktni vozni listki do vseh glavnih mest v Jugoslaviji. Brezplačno vino potnikom 2. razreda.

French Line

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

LA TOURNAINE 31. marca

CHICAGO 2. aprila

ROCHAMBEAU 12. aprila

NARAVNOST DO HAMBURGA

NIAGARA 7. maja

NEW YORK -VIGO - HAVRE

ROUSILLON 28. aprila

Direktna železniška zveza iz Pariza v vse glavne točke Jugoslavije.

Hitri parniki s štirimi in dvema vlakoma. Poseben zastopnik Jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu na- jih parnikov v Havro ter jih točno od- premit kamor so namenjeni.

Parniki Francozke črte so transportirali tekmo volne na tisoče čehoslovških vo- laov brez vse neprimlik.

Za sifkarte in cene vprašajte v

DRUŽBNI PISARNI, 19 State St., N. Y. C.

all pa pri lokalnih agentih.

Anchor Line